

รายงานผลการวิจัย

ปัจจัยกำหนดผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม
ในจังหวัดเชียงใหม่

The Determinants of Financial Performance of Organic Agricultural Small and
Medium Enterprises in Chiang Mai

ได้รับการจัดสรรงบประมาณวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้ คณะบริหารธุรกิจ ประจำปี 2559

จำนวน 20,000 บาท

หัวหน้าโครงการ

รัชนิยา บังเมฆ

ผู้ร่วมโครงการ

ศิริกูด ตุลาสมบัติ

ฉัตร ชูชื่น

งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

22 กันยายน พ.ศ.2559

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี โดยการได้รับความร่วมมือและมีผู้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ รวมไปถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งไม่อาจกล่าวนามไว้ทั้งหมด ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ขอขอบคุณ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้ และให้ความอนุเคราะห์ในการให้ใช้สถานที่ปฏิบัติงานวิจัยและให้การสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

รัชนิยา บังเมฆ และ คณะ

ผู้วิจัย

22 กันยายน พ.ศ. 2559

ปัจจัยกำหนดผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม
ในจังหวัดเชียงใหม่

The Determinants of Financial Performance of Organic Agricultural Small and Medium
Enterprises in Chiang Mai

รัชนิยา บังเมฆ ศิริกุล ตูลาสมบัติ และ ฉัตร ชูชื่น

Ratchaneeya Bangmek, Sirikul Tulasombat and Chat Chuchuen

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง และลักษณะของกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ศึกษาข้อมูลระหว่างปี 2556-2557 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ตัววัดผลการดำเนินงานทางการเงินคือ อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงและตัวแปรอายุของผู้บริหาร และยังพบว่าผลการดำเนินงานทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณภาพการสอบและตัวแปรอัตราเจริญเติบโตของกิจการ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาเปิดเผยว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีผลกระทบเชิงลบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ ผลการศึกษาในครั้งนี้ให้หลักฐานเชิงประจักษ์มากขึ้นกับงานวิจัยด้านคุณภาพการสอบบัญชีและวรรณกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการศึกษาในครั้งนี้สนับสนุนแนวคิดบทบาทของคุณภาพการสอบบัญชีและแนวคิดว่าภาวะผู้นำระดับสูงที่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

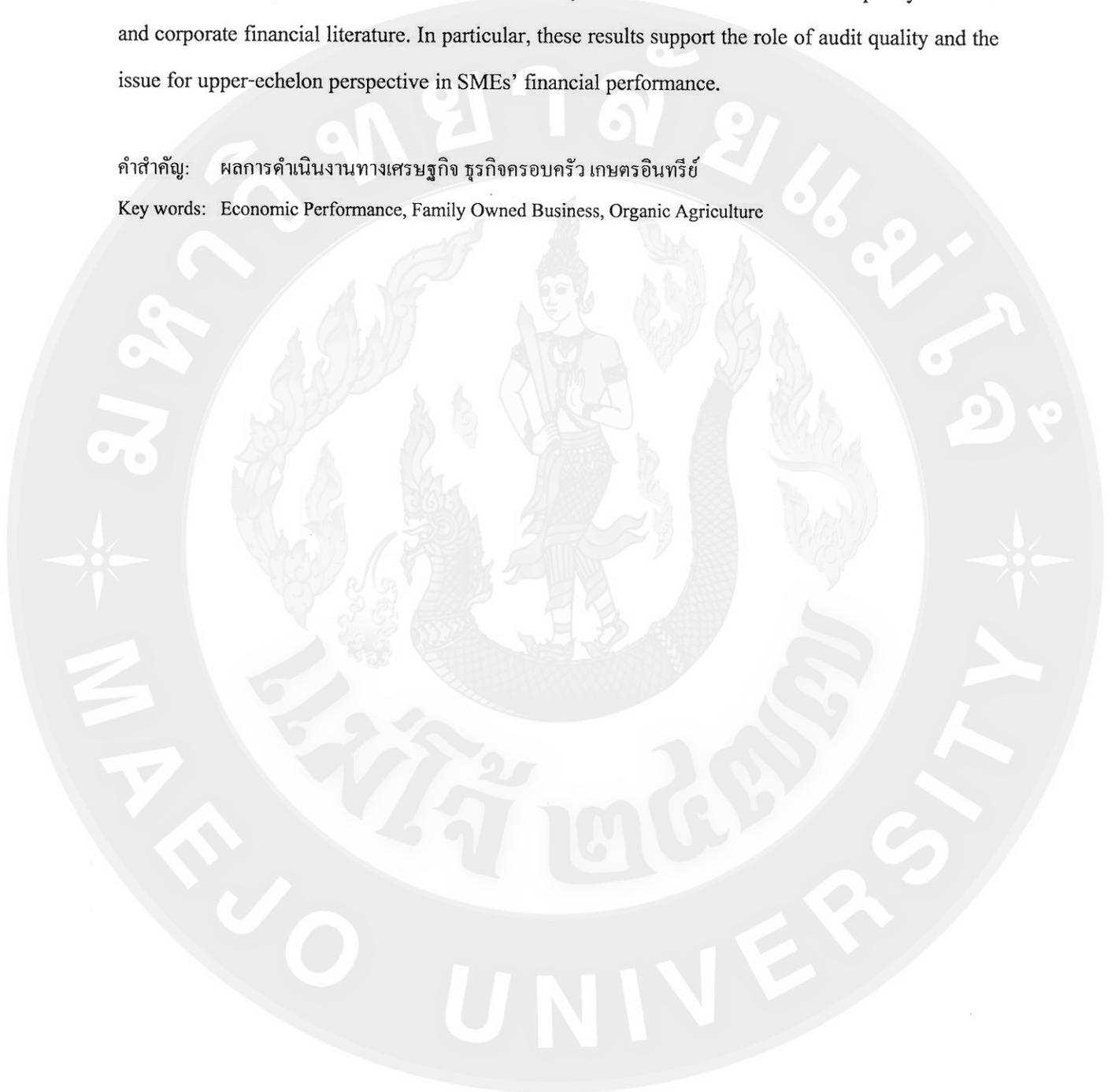
Abstract

This study investigates the effect of top management and firm characteristics on financial performance of Small and Medium Enterprises (SME) by using multiple regression analysis. The sample comprises of the organic agricultural SMEs in Chiang Mai during year 2013-2014. This study measures financial performance by estimating the net profit margin ratio and return on assets.

The results show that financial performance measures are positively associated with female top management and top managements' age. The results also show that financial performance measures increase with the audit quality and growth rate. However, the results reveal that debt ratio negatively affects financial performance measures. This study makes contributions to audit quality research and corporate financial literature. In particular, these results support the role of audit quality and the issue for upper-echelon perspective in SMEs' financial performance.

คำสำคัญ: ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ ธุรกิจครอบครัว เกษตรอินทรีย์

Key words: Economic Performance, Family Owned Business, Organic Agriculture

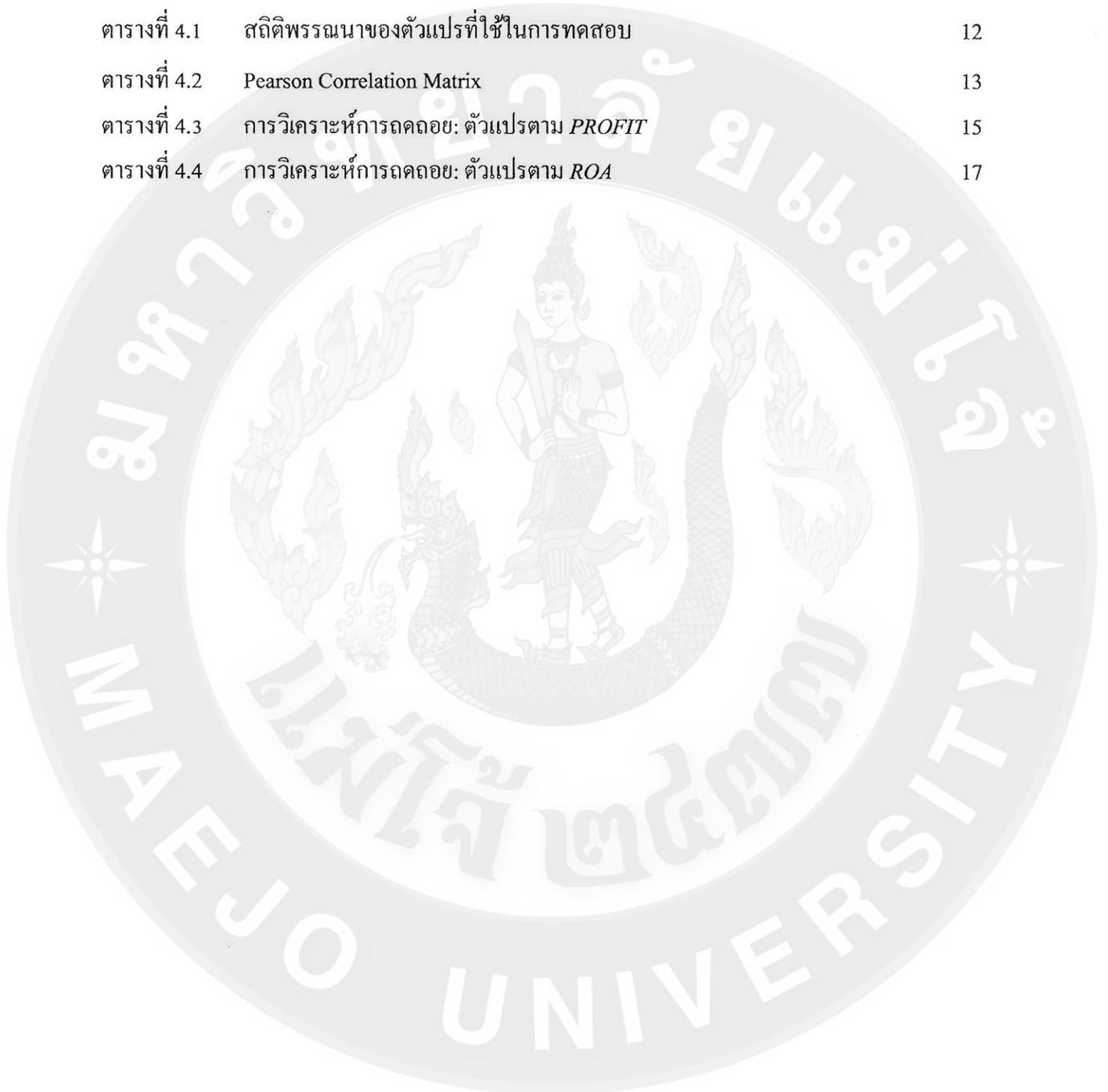

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย	4
2.1 วรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย	4
2.2 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	6
บทที่ 3 การออกแบบการวิจัย	7
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	7
3.2 การเลือกตัวอย่าง	7
3.3 การรวบรวมข้อมูล	7
3.4 เครื่องมือในการวิจัย	8
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	8
บทที่ 4 ผลการศึกษา	11
4.1 สถิติเชิงพรรณนา	11
4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์	13
4.3 การวิเคราะห์การถดถอย	14
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	20
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	20
5.2 งานวิจัยในอนาคต	21
บรรณานุกรม	23

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สถิติพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ	12
ตารางที่ 4.2 Pearson Correlation Matrix	13
ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์การถดถอย: ตัวแปรตาม <i>PROFIT</i>	15
ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์การถดถอย: ตัวแปรตาม <i>ROA</i>	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาวิจัยทางการจัดการและทางการบัญชีที่ผ่านมา พบว่าบุคลิกลักษณะของผู้บริหารระดับสูง (Top management characteristic) และลักษณะของกิจการมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการดำเนินงานของกิจการทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ทฤษฎีทางการจัดการได้อธิบายว่าคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ (Hambrick, 2007; Hambrick and Mason, 1984) การศึกษาวิจัยทางการเงินและทางการเงินที่ผ่านมา ได้มุ่งเน้นในการทดสอบถึงปัจจัยกำหนดผลการดำเนินงานของกิจการ โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างกิจการขนาดใหญ่ เช่น บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยที่ผ่านมายังไม่ได้ข้อสรุปผลการวิจัยที่ชัดเจน ถึงแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด (Determinate) ผลการดำเนินงานของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยกำหนดผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย จะช่วยให้เข้าใจและได้ความรู้ถึงปัจจัยกำหนดความสำเร็จของกิจการมากยิ่งขึ้น

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises หรือ SMEs) ได้มีการศึกษาเพิ่มมากขึ้นในช่วงสิบปีที่ผ่านมาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ในขณะนี้กิจการ SMEs มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านการจ้างงาน การสร้างรายได้ และเป็นพื้นฐานในการ พัฒนาเป็นกิจการขนาดใหญ่ต่อไป ประเทศไทยมี SMEs จำนวน 2.7 ล้านราย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.5 ของกิจการทั้งหมด และสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 ของ GDP รวมทั้งประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556) จากสถิติดังกล่าวพบว่า SMEs ควรได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป การส่งเสริมที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีด้วยการพัฒนามาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นมาใช้โดยเฉพาะ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2558)

ปัจจุบันการวิจัยทางด้านเกษตรอินทรีย์เป็นหัวข้อการวิจัยที่ได้รับความสนใจอย่างมาก เนื่องจากระบบการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ที่ดีจะเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability development) ของประเทศไทย ซึ่งผลการดำเนินงานของกิจการที่ทำธุรกิจเกษตรอินทรีย์จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ประการหนึ่งถึงการเจริญเติบโตที่ต่อเนื่องของกิจการได้ชัดเจนที่สุด

ดังนั้น การทดสอบถึงปัจจัยทางด้านผู้ประกอบการหรือผู้บริหารของกิจการ และลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีอิทธิพลต่อรายงานทางการเงินและทางบัญชี จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงปัจจัยกำหนดผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการสำหรับกิจการเกษตรอินทรีย์ได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น การศึกษาครั้งนี้ทดสอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจ และมีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ทำธุรกิจเกษตรอินทรีย์ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยหลัก เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีต่อผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยดังกล่าว การวิจัยมีวัตถุประสงค์ย่อยสองประการดังนี้

1. เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของลักษณะของกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์ในเชิงวิชาการ คือ ประการแรก การศึกษานี้จัดเตรียมความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง (Top-management characteristic) และผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ (Financial performance) ประการที่สอง ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ทำให้รู้ถึงลักษณะของธุรกิจที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกิจการ ผลการศึกษายังจะเป็นประโยชน์ในเชิงการประยุกต์ใช้ทางการบริหาร คือ ผลการศึกษาก็จะเป็นแนวทางให้กับผู้เป็นเจ้าของและผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ (Stakeholders) ที่จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งสภาวิชาชีพบัญชีในการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (IFRS for SMEs)

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการรายงานทางการเงินและการควบคุมภายใน รวมทั้งการพัฒนาผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มการดำเนินงานในเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน

1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การศึกษานี้มีขอบเขตด้านประชากรการวิจัย คือ กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินกิจการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ โดยเป็นกิจการที่จดทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประชากร คือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินงานจำแนกอยู่ในกลุ่มธุรกิจการเกษตร จำนวน 3,600 กิจการ ซึ่งจากประชากรทั้งหมด การวิจัยนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างกิจการที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ จำนวน 90 กิจการ

1.5 นิยามศัพท์

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium enterprises: SMEs) หมายถึง ธุรกิจของผู้ประกอบการครอบคลุมธุรกิจ 3 กลุ่มใหญ่ คือ ธุรกิจการผลิตสินค้า (ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และเหมืองแร่) ธุรกิจการค้าส่งและการค้าปลีก และธุรกิจบริการ โดยขนาดของ SMEs นั้น กำหนดจากจำนวนการจ้างงาน โดยธุรกิจการผลิตสินค้าและบริการ มีการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางไม่เกิน 200 คน และวิสาหกิจขนาดย่อมไม่เกิน 50 คน ส่วนธุรกิจการค้าส่งมีการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางไม่เกิน 50 คน และวิสาหกิจขนาดย่อมไม่เกิน 25 คน และธุรกิจการค้าปลีกมีการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางไม่เกิน 30 คน และวิสาหกิจขนาดย่อมไม่เกิน 15 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556)

ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial performance) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยเป็นการประเมินความสำเร็จขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ (Assets) หนี้สิน (Liabilities) และความแข็งแกร่งทางการตลาด (Market strength) โดยรวมของกิจการ (Henderson et al., K. 2004)

เกษตรอินทรีย์ (Organic agricultural) เกษตรอินทรีย์ เป็นระบบการทำฟาร์มที่ให้ความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการจัดระบบนิเวศมากกว่าการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกฟาร์ม เป็นระบบที่ให้ความสำคัญในศักยภาพและผลกระทบของการเกษตรที่มีต่อ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยงดเว้นการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นสารเคมีสังเคราะห์ เช่น ปุ๋ยเคมี สารกำจัดศัตรูพืช สารกันบูด สารปรุงแต่ง ยารักษาโรคปศุสัตว์ พันธุ์พืชและสัตว์ที่มีการตัดแปลงทางพันธุกรรม และสารกัมมฤทธิภาพ ทั้งนี้โดยการปรับปรุงวิธีการ โดยเน้นการจัดการสภาพนิเวศให้เหมาะสมในแต่ละแห่งซึ่งมีความแตกต่างกัน (Site-specific management) เพื่อที่จะรักษาและเพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของดินและการป้องกันศัตรูพืชในระยะยาว (FAO/WHO: Codex Alimentarius commission, 1999)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

2.1 วรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงและลักษณะของกิจการมีบทบาทสำคัญในการอธิบายถึงผลการดำเนินงาน (Business performance) ที่แตกต่างกันของกิจการ ผู้บริหารระดับสูงของกิจการ (เช่น CEO characteristic หรือผู้จัดการฝ่ายบริหาร) มีผลกระทบต่อกลยุทธ์ของกิจการและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ (Hambrick and Mason, 1984) ในหัวข้อนี้ การวิจัยนี้พัฒนาสมมติฐานการวิจัยขึ้นมาสองกลุ่มของสมมติฐาน กลุ่มที่หนึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงประกอบด้วยสมมติฐานเกี่ยวกับ เพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง และกลุ่มที่สองลักษณะของกิจการ ประกอบด้วยสมมติฐานเกี่ยวข้องกับขนาดของกิจการ สัดส่วนของเจ้าของในกิจการ และคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีของกิจการ

แนวคิด Upper-echelon perspective เสนอว่า เพศของผู้บริหารระดับสูงเป็นคุณลักษณะที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์และผลการดำเนินงานของกิจการ (Hambrick and Mason, 1984; Barker and Mueller, 2002) เพราะเพศของผู้บริหารระดับสูงสะท้อนถึงการตระหนักรู้ (Cognition) ความสามารถในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่กิจการเผชิญอยู่ (Hambrick, 2007)

การวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้บริหารที่มีเพศชายและเพศหญิงจะมีแบบแผนในการเป็นผู้นำ การตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร และความกล้าเสี่ยงที่แตกต่างกัน (Byrnes et al., 1999; Eagly et al., 1995) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Khan and Vieito (2013) ที่พบว่า กิจการที่มีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับการลงทุนในโครงการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า และมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การวิจัยนี้คาดการณ์ว่าผู้บริหารระดับสูงที่เป็นเพศหญิงจะทำให้กิจการมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้น กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H1: ผู้บริหารระดับสูงที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ

แนวคิด Upper-echelon perspective เสนอว่า อายุและระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูงมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ และส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการในที่สุด

(Hambrick and Mason, 1984) ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารระดับสูงที่มีอายุมากกว่าจะมีความสามารถเชิงความคิดอย่างมีเหตุมีผลอันเป็นผลมาจากความรู้ ประสบการณ์ และทักษะที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง ทำให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และประเมินการดำเนินงานของกิจการ ได้ถูกต้องแม่นยำกว่า เช่นเดียวกับ ผู้บริหารระดับสูงที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า จะมีความรอบรู้ และความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อนได้มากกว่า (Herrmann and Datta, 2005; Hitt and Tyler, 1991) ดังนั้น จากแนวคิดและผลการวิจัยที่ผ่านมา การวิจัยนี้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H2: อายุของผู้บริหารระดับสูงและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์ในทางบวก

H3: ผู้บริหารระดับสูงที่มีระดับการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ

การวิจัยทางการเงินและบัญชีที่ผ่านมา พบว่า ลักษณะของกิจการที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการต่างกัน ไป การศึกษาลักษณะของบริษัทในประเทศไทยพบว่ากิจการที่เป็นธุรกิจครอบครัว (Family-owned business) มีความต้องการให้กิจการดำเนินเจริญเติบโตไปอย่างต่อเนื่องและมีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจทางการเงิน (Bertranda et al., 2008) นอกจากนี้ การวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่พบว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของผลการดำเนินงาน (Liu et al., 2014) การวิจัยนี้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H4: กิจการที่เป็นธุรกิจครอบครัวและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

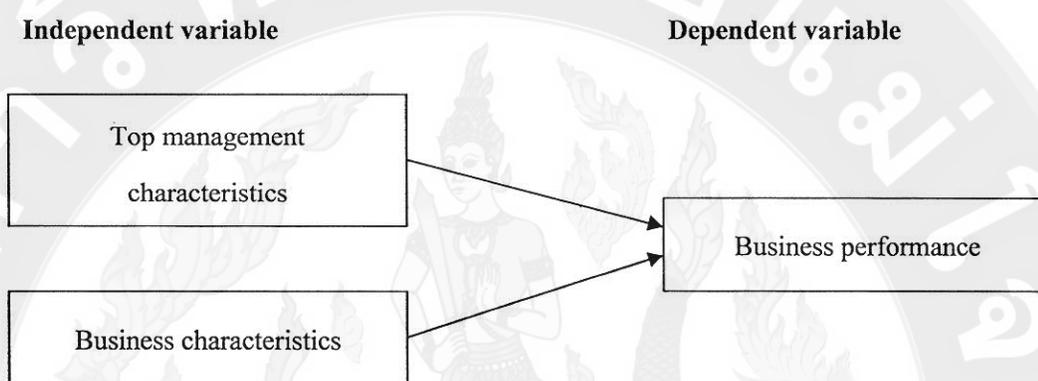
H5: ขนาดของกิจการและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

การวิจัยทางบัญชีที่ผ่านมา เสนอว่า กิจการที่มีคุณภาพของการสอบบัญชีที่สูงกว่า (เช่น ได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่กว่า) จะมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการที่สูงขึ้น (Sulong et al., 2013) ดังนั้น การวิจัยนี้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H6: คุณภาพของการสอบบัญชีและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

2.2 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยหลัก เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีต่อผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ กรอบแนวความคิดของการวิจัย (Conceptual Framework) เป็นดังนี้

บทที่ 3

การออกแบบการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ SMEs ที่จดทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development: DBD) จังหวัดเชียงใหม่ ในกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ คือ กิจการ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจเกษตรอินทรีย์ที่เป็นกิจการผลิต แปรรูป หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์

3.2 การเลือกตัวอย่าง (Sample selection)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจเกษตรอินทรีย์ที่จดทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรของการวิจัยคือ SMEs ในหมวดธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ รายงานจำนวนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินกิจการจำแนกอยู่ในกลุ่มการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปมีจำนวน 3,600 กิจการ

จากกรอบการเลือกตัวอย่าง (Sample frame) การวิจัยนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือกิจการที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้จำนวนเบื้องต้น จำนวน 94 กิจการ โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอในการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) และเลือกตัวอย่างที่มีข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลลักษณะกิจการ และคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงครบถ้วนในการคำนวณค่าตัวแปรในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) จากการเลือกตัวอย่างได้จำนวนตัวอย่างสุดท้ายทั้งสิ้น 68 ตัวอย่าง

3.3 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

เก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินจากรายงานทางการเงินของกิจการ SMEs โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และเก็บข้อมูลคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงและลักษณะของกิจการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ข้อมูลทางการ

เงินและผลการดำเนินงานของกิจการ เก็บข้อมูลจากงบการเงินของกิจการสำหรับผลการดำเนินงานในงวดบัญชีปี 2556 และ 2557

3.4 เครื่องมือในการวิจัย (Research instrument)

เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ข้อคำถามประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย

- ข้อมูล อายุของผู้บริหารระดับสูง (Top management age)
- ข้อมูล ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level)
- ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกิจการ

- ยอดสินทรัพย์รวมของกิจการ (Business size)
- ธุรกิจครอบครัว (Family-owned business)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการตรวจสอบบัญชี

- หนี้สินรวมทั้งสิ้น
- ส่วนของเจ้าของรวมทั้งสิ้น
- ค่าขาย 3 ปีย้อนหลัง
- อายุกิจการ (Business age)
- ชื่อกิจการหรือสำนักงานตรวจสอบบัญชี

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis method)

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย การวิจัยนี้ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) สมการทดสอบ เป็นดังนี้

$$Performance_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 FEMALE_{i,t} + \beta_2 MNGAGE_{i,t} + \beta_3 POSTGRAD_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 FAMOWN_{i,t} + \beta_6 AUDIT_{i,t} + \beta_7 DEBT_{i,t} + \beta_8 GROWTH_{i,t} + \beta_9 BUSAGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression equation) มีตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงิน (Performance) เป็นตัวแปรตาม (Dependent variable) ตัวแปร Performance วัดค่าจาก อัตราส่วนกำไร

สุทธิ (Net profit margin: *PROFIT*) และผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on asset: *ROA*) (Henderson et al., 2004)

ชุดตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่การศึกษานี้สนใจและกำหนดในสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ Top management age (*MNGAGE*) และ Top management education level (*POSTGRAD*) และชุดตัวแปรลักษณะของกิจการประกอบด้วย Business size (*SIZE*), Family-owned business (*FAMOWN*) และ Audit quality (*AUDIT*) โดยที่ Audit quality วัดจากว่ากิจการ SME ได้รับการตรวจสอบบัญชีและรับรองงบการเงินจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล โดยตรงหรือไม่ กำหนดเป็น Dummy variable วัดค่าหากรายงานการเงินได้รับการรับรองงบการเงินจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล กำหนดค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่มีค่าเท่ากับ 0

ตัวแปรควบคุมในสมการถดถอยเชิงพหุ ประกอบด้วย ตัวแปรโครงสร้างเงินทุนของกิจการ (Debt to equity ratio: *DEBT*) อัตราการเจริญเติบโตของกิจการ (Business growth: *GROWTH*) และอายุของกิจการ (Business age: *BUSAGE*) ในสมการถดถอยเชิงพหุยังมีค่า ε_i , คือค่าของ Error term ของสมการการทดสอบ

การวัดค่าของตัวแปรตาม *PROFIT* คือตัวแปร อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net profit margin) คำนวณจาก เปรอ์เซ็นต์ของกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net operating profit) ต่อค่าขายสุทธิ (net sale); *ROA* คือ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on asset) วัดจากกำไรสุทธิหารด้วยสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น; ตัวแปร *MNGAGE* คือ อายุของผู้บริหารระดับสูง (Top management age) วัดจากค่า Natural logarithm of management age; *POSTGRAD* คือ ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากผู้บริหารมีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”; *SIZE* คือ ขนาดของกิจการ (Business size) วัดจากค่า Natural logarithm of total assets; *FAMOWN* คือตัวแปรธุรกิจครอบครัว (Family-owned business) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งโดยตระกูลและตระกูลนั้นบริหารงานกิจการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”; *AUDIT* คือ คุณภาพการตรวจสอบบัญชี (Audit quality) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0” ; *DEBT* คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to equity ratio) ที่ทำให้ทราบโครงสร้างเงินทุนของกิจการ วัดจากหนี้สินรวมทั้งสิ้นหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น; *GROWTH* คืออัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจ (Business growth) วัดจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขายหรือค่าขาย 3 ปีย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลยอดขายหรือค่าขายของบริษัท ตั้งแต่ปี 2554 ถึงปี 2557 และ ตัวแปร *BUSAGE* คือ อายุของกิจการ

(Business age) วัตถุประสงค์ตั้งแต่วันที่กิจการก่อตั้งจนถึงสิ้น 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และ 2557 ที่ทำ
การเก็บข้อมูล

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยหลัก เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีต่อผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยศึกษาข้อมูลธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในสมการทดสอบ และผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ที่ทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงและลักษณะของกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง ลักษณะของกิจการ และผลการดำเนินงานทางการเงิน แสดงในตารางที่ 4.1 ธุรกิจ SMEs เกษตรอินทรีย์จำนวน 68 กิจการที่เป็นตัวอย่างในการศึกษานี้ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขาย (Net profit margin: *PROFIT*) เฉลี่ยในปี 2556-2557 เท่ากับ 28.40% ค่า *ROA* หรือ Return on Asset เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ที่ประมาณ 7.90%

การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างถึงคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงของกิจการ ทางด้านเพศของผู้บริหารระดับสูง (*FEMALE*) พบว่า สัดส่วนของผู้บริหารที่เป็นเพศชายมีสัดส่วนที่สูงกว่าผู้บริหารที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นสัดส่วน 68 : 32 (หรือ 46 คน : 22 คน) ทางด้านระดับการศึกษา (*POSTGRAD*) พบว่า ผู้บริหารระดับสูงของกิจการมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด มีจำนวน 22 คน (ร้อยละ 32) รองลงมาคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 25) และระดับปริญญาโทมีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 13) ตามลำดับ และอายุเฉลี่ยของผู้บริหารระดับสูงประมาณ 46 ปี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ธุรกิจ SME เกษตรอินทรีย์ที่เป็นธุรกิจครอบครัว (*FAMOWN*) ถือเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งโดยตระกูลและตระกูลนั้นบริหารงานกิจการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 76 ของจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา (56 กิจการ) และธุรกิจ SME ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานตรวจสอบบัญชี (*AUDIT*) มีจำนวนเพียง 9 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 13 ของจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

ตารางที่ 4.1 สถิติพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ

ตัวแปร	Mean	Std. Dev.	Median	Min	Max
<i>PROFIT</i>	0.284	0.850	0.290	8.642	76.002
<i>ROA</i>	0.079	0.069	0.074	-0.411	0.506
<i>FEMALE</i>	0.197	0.399	1.000	0.000	1.000
<i>MNGAGE</i>	6.190	0.580	6.242	3.833	7.602
<i>POSTGRAD</i>	0.410	0.493	0.000	0.000	1.000
<i>SIZE</i>	11.500	3.680	11.631	8.320	20.214
<i>FAMOWN</i>	0.152	0.350	1.000	0.000	1.000
<i>AUDIT</i>	0.609	0.488	1.000	0.000	1.000
<i>DEBT</i>	0.362	0.754	0.290	0.001	0.692
<i>GROWTH</i>	2.820	0.354	1.160	0.352	3.193
<i>BUSAGE</i>	8.600	0.660	12.400	1.00	20.00

นิยามตัวแปร:

<i>PROFIT</i>	อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net profit margin) คำนวณจาก เปรอร์เซ็นต์ของกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net profit) ต่อค่าขายสุทธิ (net sale);
<i>PROFIT</i>	อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net profit margin) คำนวณจาก เปรอร์เซ็นต์ของกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net profit) ต่อค่าขายสุทธิ (net sale);
<i>MNGAGE</i>	อายุของผู้บริหารระดับสูง (Top management age) วัดจากค่า Natural logarithm of management age;
<i>POSTGRAD</i>	ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากผู้บริหารมีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>SIZE</i>	ขนาดของกิจการ (Business size) วัดค่าจาก Natural logarithm of total assets;
<i>FAMOWN</i>	ธุรกิจครอบครัว (Family-owned business) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งโดยตระกูลและตระกูลนั้นบริหารงานกิจการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>AUDIT</i>	คุณภาพการตรวจสอบบัญชี (Audit quality) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>DEBT</i>	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to equity ratio) วัดค่าจาก หนี้สินรวมทั้งสิ้นหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น
<i>GROWTH</i>	การเจริญเติบโตของธุรกิจ (Business growth) วัดค่าจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขาย 3 ปี ย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลค่าขายตั้งแต่ปี 2554 - 2557
<i>BUSAGE</i>	อายุกิจการ (Business age) วัดค่าจำนวนปีตั้งแต่วันที่กิจการก่อตั้งจนถึงสิ้น 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และ 2557

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.1 แสดงว่า ธุรกิจ SME เกษตรอินทรีย์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (*DEBT*) เฉลี่ยอยู่ที่ 0.362 และมีอัตราส่วนการเจริญเติบโตของกิจการ (*GROWTH*) เฉลี่ยเท่ากับ 2.82% และยังพบว่า กิจการมีอายุการดำเนินงาน (*BUSAGE*) เฉลี่ย 9 ปี

4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ตารางที่ 4.2 แสดงค่า Pairwise Correlations ระหว่างตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการทดสอบสมการถดถอย ตาราง Correlation Matrix แสดงค่า Pearson Product Moment Correlations จากการวิเคราะห์พบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิ (*PROFIT*) สัมพันธ์ในทางบวกกับ *FEMALE* and *POSTGRAD* (Pearson correlations เท่ากับ 0.149 และ 0.142 ตามลำดับ) นอกจากนี้ *PROFIT* มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ *FAMOWN* และ *GROWTH* (Pearson correlations เท่ากับ 0.121 และ 0.170 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม *PROFIT* สัมพันธ์ในทางลบกับ *DEBT* (Pearson correlations เท่ากับ -0.100) ในขณะที่ตัวแปร *ROA* มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ *FEMALE*, *SIZE*, *FAMOWN*, *GROWTH* และ *BUSAGE* แต่ตัวแปร *ROA* กลับมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับ *POSTGRAD* และ *DEBT*

ตารางที่ 4.2 Pearson Correlation Matrix

Variable	<i>PROFIT</i>	<i>ROA</i>	<i>FEMALE</i>	<i>MNGAGE</i>	<i>POSTGRAD</i>	<i>SIZE</i>	<i>FAMOWN</i>	<i>AUDIT</i>	<i>DEBT</i>	<i>GROWTH</i>
<i>ROA</i>	0.095									
<i>FEMALE</i>	0.149	0.164								
<i>MNGAGE</i>	0.022	0.029	-0.253							
<i>POSTGRAD</i>	0.142	-0.147	0.068	-0.120						
<i>SIZE</i>	0.029	0.264	0.218	-0.222	0.113					
<i>FAMOWN</i>	0.121	0.110	-0.271	0.469	-0.149	-0.275				
<i>AUDIT</i>	0.030	0.034	-0.398	0.308	-0.213	0.271	0.344			
<i>DEBT</i>	-0.100	-0.341	0.122	0.049	0.042	0.081	0.034	0.001		
<i>GROWTH</i>	0.170	0.215	0.053	0.054	0.100	0.042	0.121	-0.093	0.060	
<i>BUSAGE</i>	-0.067	0.112	-0.044	-0.003	-0.009	-0.115	0.023	0.059	-0.017	0.132

Note: Bold format represent the Pearson correlation which its values are significant different at 5% or below.

ผลการวิเคราะห์พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะผู้บริหารระดับสูง และ ลักษณะของกิจการ รวมทั้งตัวแปรควบคุมต่างๆ มีความสัมพันธ์ไม่สูง มีค่า Pearson correlations ไม่สูงเกินกว่า 0.500 แสดงว่าไม่เกิด Multicollinearity problem ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในสมการถดถอย (Regression variables) ที่จะใช้ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.3 การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) จากการสมการทดสอบสมการหลัก Equation (1) ที่มีตัวแปรตาม คือตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงิน ตัววัดค่าผลการดำเนินงานทางการเงินในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย Net profit margin (*PROFIT*) และ Return on asset (*ROA*) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.3 และตารางที่ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการทดสอบสมการถดถอยที่ใช้ตัววัดผลการดำเนินงานทางการเงิน คือ อัตรากำไรขั้นต้น หรือ Net profit margin (*PROFIT*) ผลการวิเคราะห์พบว่า สมการทดสอบมีค่า F -value = 2.03 ($p < 0.033$) และ Model's Explanatory Power ที่วัดจากค่า R^2 เท่ากับ 12.30% จากการวิเคราะห์ผลพบว่า ตัวแปร *PROFIT* มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหาร *FEMALE* (coefficient = 0.015, t -stat = 1.710) หมายความว่า กิจการที่มีผู้บริหารที่เป็นเพศหญิง จะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่มีผู้บริหารเป็นเพศชาย ผลการศึกษา ยังพบว่า *PROFIT* และ *MNGAGE* มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (coefficient = 0.016, t -stat = 1.900) หมายความว่า กิจการที่ผู้บริหารมีอายุสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับกิจการที่ผู้บริหารมีอายุน้อยกว่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Upper-echelon theory ที่เสนอว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูง เช่น อายุและระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ และส่งกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการอย่างมาก (Hambrick and Mason, 1984)

ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ยังพบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของกิจการ *AUDIT* และ *PROFIT* (coefficient = 0.012, t -stat = 2.310) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ SME ที่งบการเงินของกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคลโดยตรง จะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Sulong et al. (2013) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ ยังพบว่า ตัววัดผลการดำเนินงาน *PROFIT* และตัวแปรอิสระ *GROWTH* มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า กิจการเกษตรอินทรีย์ SME ที่มีการอัตราเจริญเติบโตสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่สูงกว่ากิจการที่มีการอัตราเจริญเติบโตต่ำ

กว่า ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง *PROFIT* และ *BUSAGE* พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการคาดการณ์ของการศึกษานี้ ผลการวิเคราะห์อาจตีความได้ว่า กิจการเกษตรอินทรีย์ SME ที่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการ จะมีผลการดำเนินงานที่สูงขึ้นมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่ดำเนินงานมาหลายปีกว่า

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์การถดถอย: ตัวแปรตาม *PROFIT*

Variables	Coefficient (<i>t</i> -stats)
<i>FEMALE</i>	0.015* (1.710)
<i>MNGAGE</i>	0.016* (1.900)
<i>POSTGRAD</i>	0.002 (0.380)
<i>SIZE</i>	0.005 (0.950)
<i>FAMOWN</i>	-0.001 (-0.120)
<i>AUDIT</i>	0.012** (2.310)
<i>DEBT</i>	-0.002 (-0.120)
<i>GROWTH</i>	0.003** (2.210)
<i>BUSAGE</i>	-0.013* (-1.810)
Constant	0.001 (0.002)
<i>F</i> -value	2.030
Sig. <i>F</i>	0.033
Adjusted <i>R</i> ²	12.30%
Observations	68

*, ** indicate statistical significance at the 10 and 5 percent level, respectively.

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตารางที่ 4.3 รายงานผลการทดสอบสมการถดถอยที่ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงิน และคุณลักษณะของผู้บริหารและลักษณะของกิจการ ที่มีตัวแปรวัดผลการดำเนินงานทางการเงิน คือ *PROFIT* สมการทดสอบเป็นดังนี้

$$PROFIT_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 FEMALE_{i,t} + \beta_2 MNGAGE_{i,t} + \beta_3 POSTGRAD_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 FAMOWN_{i,t} + \beta_6 AUDIT_{i,t} + \beta_7 DEBT_{i,t} + \beta_8 GROWTH_{i,t} + \beta_9 BUSAGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1.1)$$

นิยามตัวแปร:

<i>PROFIT</i>	อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net profit margin) คำนวณจาก เปรอ์เซ็นต์ของกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net profit) ต่อค่าขายสุทธิ (net sale);
<i>MNGAGE</i>	อายุของผู้บริหารระดับสูง (Top management age) วัดจากค่า Natural logarithm of management age;
<i>POSTGRAD</i>	ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากผู้บริหารมีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>SIZE</i>	ขนาดของกิจการ (Business size) วัดค่าจาก Natural logarithm of total assets;
<i>FAMOWN</i>	ธุรกิจครอบครัว (Family-owned business) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งโดยตระกูลและตระกูลนั้นบริหารงานกิจการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>AUDIT</i>	คุณภาพการตรวจสอบบัญชี (Audit quality) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>DEBT</i>	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to equity ratio) วัดค่าจาก หนี้สินรวมทั้งสิ้นหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น;
<i>GROWTH</i>	การเจริญเติบโตของธุรกิจ (Business growth) วัดค่าจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขาย 3 ปี ย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลค่าขายตั้งแต่ปี 2554 – 2557;
<i>BUSAGE</i>	อายุกิจการ (Business age) วัดค่าจำนวนปีตั้งแต่วันที่กิจการก่อตั้งจนถึงสิ้น 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และ 2557

ตารางที่ 4.4 รายงานผลการทดสอบสมการถดถอยที่มีตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงิน วัดด้วย Return on asset หรือ *ROA* ผลการวิเคราะห์พบว่า สมการทดสอบมีค่า *F-value* = 2.900 ($p < 0.000$) และ Model's Explanatory Power ที่วัดจากค่า R^2 เท่ากับ 22.48% การวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า *ROA* มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหาร *FEMALE* (coefficient = 0.008, *t-stat* = 1.250) และ *MNGAGE* (coefficient = 0.010, *t-stat* = 2.300) ตีความได้ว่า กิจการที่มีผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงจะมีผลการดำเนินงาน (ที่วัดด้วย *ROA*) ที่สูงกว่าเมื่อ

เปรียบเทียบกับกิจการที่มีผู้บริหารที่เป็นเพศชาย และกิจการที่มีผู้บริหารมีอายุสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับกิจการที่มีผู้บริหารมีอายุน้อยกว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Herrmann and Datta (2005) และ Hitt and Tyler (1991) เมื่อพิจารณาผลกระทบของตัวแปรลักษณะของกิจการ พบว่า *ROA* มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร *SIZE* และ *AUDIT* ได้ความได้ว่า กิจการที่มีขนาดกิจการที่ใหญ่กว่าจะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่า และยังพบว่ากิจการที่งบการเงินของกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคลโดยตรง จะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น ผลการ ศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Sulong et al. (2013)

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.4 ยังพบว่า *ROA* ความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร *DEBT* ได้ความได้ว่า กิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ต่ำกว่ากิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำกว่า ในขณะที่กิจการที่มีการอัตราเจริญเติบโตสูงกว่า (*GROWTH*) จะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่สูงกว่า

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์การถดถอย: ตัวแปรตาม *ROA*

Variables	Coefficient (<i>t</i> -stats)
<i>FEMALE</i>	0.008* (1.250)
<i>MNGAGE</i>	0.010** (2.300)
<i>POSTGRAD</i>	-0.018 (-1.070)
<i>SIZE</i>	0.021** (10.280)
<i>FAMOWN</i>	0.002 (-0.170)
<i>AUDIT</i>	0.019** (2.020)
<i>DEBT</i>	-0.202** (-11.220)
<i>GROWTH</i>	0.009** (7.820)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

Variables	Coefficient (<i>t</i> -stats)
<i>BUSAGE</i>	0.008 (1.340)
Constant	0.106** (4.480)
<i>F</i> -value	2.99
Sig. <i>F</i>	0.000
Adjusted <i>R</i> ²	22.48%
Observations	68

*, ** indicate statistical significance at the 10 and 5 percent level, respectively.

ตารางที่ 4.4 รายงานผลการทดสอบสมการถดถอยที่ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงิน และคุณลักษณะของผู้บริหารและลักษณะของกิจการ ที่มีตัวแปรวัดผลการดำเนินงานทางการเงิน คือ *ROA* สมการทดสอบเป็นดังนี้

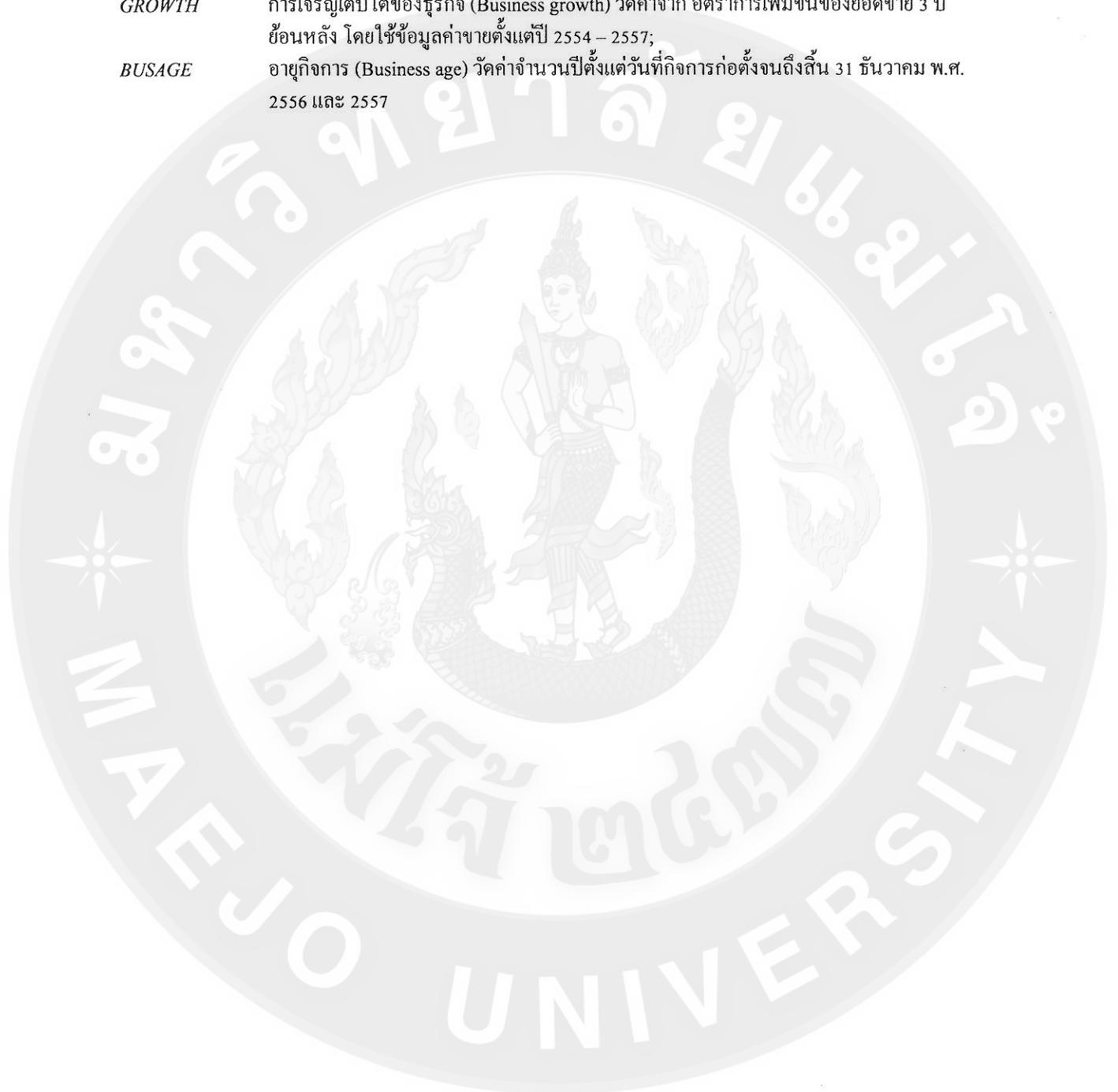
$$ROA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 FEMALE_{i,t} + \beta_2 MNGAGE_{i,t} + \beta_3 POSTGRAD_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 FAMOWN_{i,t} + \beta_6 AUDIT_{i,t} + \beta_7 DEBT_{i,t} + \beta_8 GROWTH_{i,t} + \beta_9 BUSAGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1.2)$$

นิยามตัวแปร:

<i>ROA</i>	ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on asset);
<i>MNGAGE</i>	อายุของผู้บริหารระดับสูง (Top management age) วัดจากค่า Natural logarithm of management age;
<i>POSTGRAD</i>	ระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง (Top management education level) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากผู้บริหารมีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>SIZE</i>	ขนาดของกิจการ (Business size) วัดจากค่า Natural logarithm of total assets;
<i>FAMOWN</i>	ธุรกิจครอบครัว (Family-owned business) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งโดยตระกูลและตระกูลนั้นบริหารงานกิจการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;
<i>AUDIT</i>	คุณภาพการตรวจสอบบัญชี (Audit quality) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) วัดค่าโดยหากกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล กำหนดค่าให้เท่ากับ “1” หากไม่ใช่กำหนดค่าเท่ากับ “0”;

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

<i>DEBT</i>	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to equity ratio) วัดค่าจาก หนี้สินรวมทั้งสิ้นหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น;
<i>GROWTH</i>	การเจริญเติบโตของธุรกิจ (Business growth) วัดค่าจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขาย 3 ปี ย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลค่าขายตั้งแต่ปี 2554 – 2557;
<i>BUSAGE</i>	อายุกิจการ (Business age) วัดค่าจำนวนปีตั้งแต่วันที่กิจการก่อตั้งจนถึงสิ้น 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และ 2557

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยหลักเพื่อทดสอบปัจจัยที่มีต่อผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยทำการทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงและลักษณะของกิจการ ที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ตัววัดค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งเป็นตัวแปรตามในสมการถดถอยเชิงพหุ ประกอบด้วย อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย (Net profit margin) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

ผลการทดสอบสมการถดถอยเชิงพหุ ที่ใช้ตัวแปรอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย และสมการทดสอบที่ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัววัดผลการดำเนินงานต่างก็พบว่า ตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงินมีความสัมพันธ์กับผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดีความผลการศึกษาได้ว่า กิจการที่มีผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงจะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่มีผู้บริหารเป็นเพศชาย ผลการศึกษายังพบว่าอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย และอายุของผู้บริหารระดับสูงมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดีความว่า กิจการที่ผู้บริหารมีอายุสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับกิจการที่ผู้บริหารมีอายุน้อย ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Upper-echelon theory เสนอว่า อายุและระดับการศึกษาของผู้บริหารระดับสูง มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ และส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการอย่างมาก (Hambrick and Mason, 1984)

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรคุณภาพการสอบบัญชี และผลการดำเนินงานทางการเงิน (ทั้งสมการทดสอบที่ใช้อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายเป็นตัววัด และสมการทดสอบที่ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดีความได้ว่า กิจการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ SME ที่บการเงินของกิจการได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล จะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่ไม่ได้รับการตรวจสอบบัญชีจากบริษัทหรือสำนักงานสอบบัญชีนิติบุคคล ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Sulong et al. (2013) ที่พบว่า กิจการที่มีคุณภาพของการสอบบัญชีที่สูงกว่า ตัวอย่างเช่น ได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่กว่า จะมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน (ทั้งสมการทดสอบที่ใช้อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายเป็นตัววัด และสมการทดสอบที่ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน) และอัตราการเจริญเติบโตของกิจการ (*GROWTH*) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดีความได้ว่า ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ SME ที่มีการอัตราเจริญเติบโตสูงกว่าจะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่มีการอัตราเจริญเติบโตต่ำกว่า ในทางตรงกันข้าม ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงินและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดีความได้ว่า กิจการที่มีโครงสร้างเงินทุนที่มาจากหนี้สินในสัดส่วนที่สูงกว่าส่วนทุน จะมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ต่ำกว่ากิจการที่มีโครงสร้างเงินทุนสัดส่วนอื่น ผลการศึกษาที่น่าสังเกต คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย และ อายุของกิจการ พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการคาดการณ์ของการศึกษานี้ ผลการวิเคราะห์อาจตีความได้ว่า กิจการเกษตรอินทรีย์ SME ที่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการ จะมีผลการดำเนินงานที่สูงขึ้นมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการที่ดำเนินงานมาหลายปีกว่า อาจจะมีเหตุผลเนื่องจากกิจการที่เพิ่งเริ่มกิจการใหม่ๆ จะมีอัตราการเจริญเติบโตสูงมากในช่วงแรกเริ่มดำเนินกิจการ

ผลการศึกษาให้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ คือ ประการแรกทำให้ผู้บริหารและผู้เป็นเจ้าของของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้าใจถึงผลกระทบของคุณลักษณะเฉพาะของกิจการและคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อนำไปใช้ออกแบบและพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกิจการ ประการที่สองผลการศึกษาให้หลักฐานเชิงประจักษ์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ซึ่งจะช่วยให้สาขาวิชาบัญชีฯ ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการออกข้อกำหนด และพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไปในอนาคต ประการที่สามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป และประการสุดท้าย สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

5.2 งานวิจัยในอนาคต (Future Research)

การวิจัยนี้มุ่งทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูง และลักษณะของกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม โดยทดสอบกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยในอนาคตสามารถขยายของเขตการศึกษาโดยไปเก็บรวบรวม

ข้อมูลกิจการ SME ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคอื่นทั่วประเทศไทย นอกจากนี้ งานวิจัยในอนาคตสามารถศึกษา
กิจการ SME ในกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่นนอกเหนือจากธุรกิจเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ได้ปัจจัย
กำหนดหรือตัวแปรอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการ SME ในประเทศไทย
มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Barker, V.L., & Mueller, G.C. (2002). CEO characteristics and firm R&D spending. *Management Science*, 48(6), 782-801.
- Bertranda, M., Johnsonb, S., Samphantharac, K., & Schoar, A. (2008). Mixing family with business: A study of Thai business groups and the families behind them. *Journal of Financial Economics* 88: 466–498.
- Byrnes, J.P., Miller, D.C., & Schafer, W.D. (1999). Gender differences in risk taking: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 125(3), 367-383.
- Eagly, A.H., Karau, S.J., & Makhijani, M.G. (1995). Gender and the effectiveness of leaders: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 117(1), 125-145.
- Hambrick, D.C., & Mason, P.A. (1984). Upper Echelons: The Organization as a Reflection of Its Top Managers. *Academy of Management Review*, 9(2), 193-206.
- Hambrick, D.C. (2007). Upper echelons theory: An update. *Academy of Management Review*, 32(2), 334-343.
- Henderson, S., Peirson, G. & Harris, K. 2004. **Financial Accounting Theory**. Australia: Pearson Prentice Hall.
- Herrmann, P., & Datta, D.K. (2005). Relationships between top management team characteristics and international diversification: an empirical investigation. *British Journal of Management*, 16(1), 69-78.
- Hitt, M.A., & Tyler, B.B. (1991). Strategic decision models: Integrating different perspectives. *Strategic Management Journal*, 12(5), 327-351.
- Khan, W. A., & Vieito, J. P. (2013). Ceo gender and firm performance. *Journal of Economics and Business Journal of Economics and Business*, 67(2), 55-66.
- Liu, Y., Wei, Z., & Xie, F. (2014). Do women directors improve firm performance in China? *Journal of Corporate Finance*, 28, 169-184.

Sulong, Z., Gardner, J.C., Hussin, A.H., Sanusi, Z.M., McGowan Jr., C.B. (2013). Managerial ownership, leverage and audit quality impact on firm performance: Evidence from the Malaysian Ace Market. *Accounting & Taxation*, 5(1): 59.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). การพิจารณานำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (IFRS for SMEs). สืบค้น 8 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539622990&Ntype=30>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2556. สืบค้น 2 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/White%20Paper/2556/report02.pdf>

